

Telemark fylke

FF MU
Michal Úradník
2009

Tall og fakta om Telemark

- **Areal:** cirka 15 300 kvadratkilometer
- **Befolkning:** 167 685 innbyggere
- **Kommuner:** 18
- **Byer:** 8
- **Høyeste fjell:** Gaustatoppen - 1883 m.o.h
- **Største innsjø:** Møsvatn - 78,4 km²
- **Dypeste innsjø:** Tinnsjø (Tinnsjø, Tinnsjøen) – 460 m

Telemark grenser mot fylkeskommunene:
Vestfold, Buskerud, Hordaland, Rogaland og Aust-Agder.

Navnet Telemark kommer av det norrøne Þilamork,
av folkenavnet Þilir og mork – mark og skog

Kommuner

1. Porsgrunn
2. Skien
3. Notodden
4. Siljan
5. Bamble
6. Kragerø
7. Drangedal
8. Nome
9. Bø
10. Sauherad
11. Tinn
12. Hjartdal
13. Seljord
14. Kviteseid
15. Nissedal
16. Fyresdal
17. Tokke
18. Vinje

Fylkesledere

Fylkesmann: Kari Nordheim Larsen

Fylkerådmann: Rolf- Helge Grønås

Fylkesordfører: Gunn Marit Helgesen

Fordeling av hovednæringer

- Råvarenæring: 3 %
- Industri næring: 35 %
- Tjeneste næring: 62 %

Jordbruk

- Lavlandsbygdene har vekt på åkerbruk (korn, frukt, grønnsaker)
- Dal- og fjellbygdene på storfe- og sauehold

Telemark er et fruktfylke. Hvert fjerde norske eple som selges i Norge, er dyrket i Telemark.

Symboler

- **Fylkesblomst**

Søstermarihånd – *Dactylorhiza sambucina*
prstnatec bezový – vstavačovec bazový

- **Fylkesfugl**

Linerla – *Motacilla alba*
konipas bílý – trasochvost biely

Symboler

- **Fylkesvåpen**

Bondestridsøksen med det karakteristiske knekkede skaftet er kjent fra 1400-tallet
Mannfolkene hadde øksen med seg som et verdighetstegn når de skulle til kirken

- **Fylkestein**

Brynesteinen

Kjente personer født i Telemark

- Harald Grenske (1852-7 – 1915)
- Theodor Kittelsen (1857 – 1914)
- Vidkun Quisling (1887 – 1945)
- Tarjei Vesaas (1897 – 1970)
- Odd Nordstoga (1972 –)

Skien

- Skien er en kommune i Telemark. Den er også fylkets administrasjonssenter og største by
- Eldste bygning: Gjerpen kirke, bygd før 1150
- Den tidligste dokumentasjonen på byprivilegier er fra 1358
- Kjente personer

Henrik Ibsen (1828 - 1906)

Tor Åge Bringsværd (1939 -)

sammen med Jon Bing er kjent for en rekke sciencefictionbøker

Hjalmar Johansen (1867 - 1913)

Ragnar Kvam jr.: Den tredje mann. Beretningen om Hjalmar Johansen

Porsgrunn

- Norsk Hydro med Agri og Polymerdivisjonene, er Porsgrunns største industri-arbeidsgiver
- Yara er en av verdens største kunstgjødsel-fabrikker
- Porsgrunds Porselænsfabrik er Porsgrunns største turistattraksjon

Rjukan

- Rjukanfossen
- Rjukan var tidligere et vesentlig industrisenter i Telemark med over 12 000 innbyggere
- Vermonk kraftstasjon
Stasjonen ble tegnet av arkitekt Olaf Nordhagen og bygd av Norsk Hydro i 1911, og var på den tiden en av verdens største)
- Vemork-aksjonen (28. 2. 1943)
- Senkingen av D/F «Hydro» (20. 2. 1944)

Gaustatoppen - 1883 m.o.h

- I klarvær kan man se østover til grensen til Sverige eller sydover til kysten.
- Utsikten viser over 1/6 av Norge.

Gaustatoppen - 1883 m.o.h

- I klarvær kan man se østover til grensen til Sverige eller sydover til kysten.
- Utsikten viser over 1/6 av Norge.

Bunader

- Bunad er en samlebetegnelse som brukes på flere typer klesdrakter i Norge.
- Interessen for bunader startet allerede i siste halvdel av 1800-tallet som en del av nasjonalromantikken

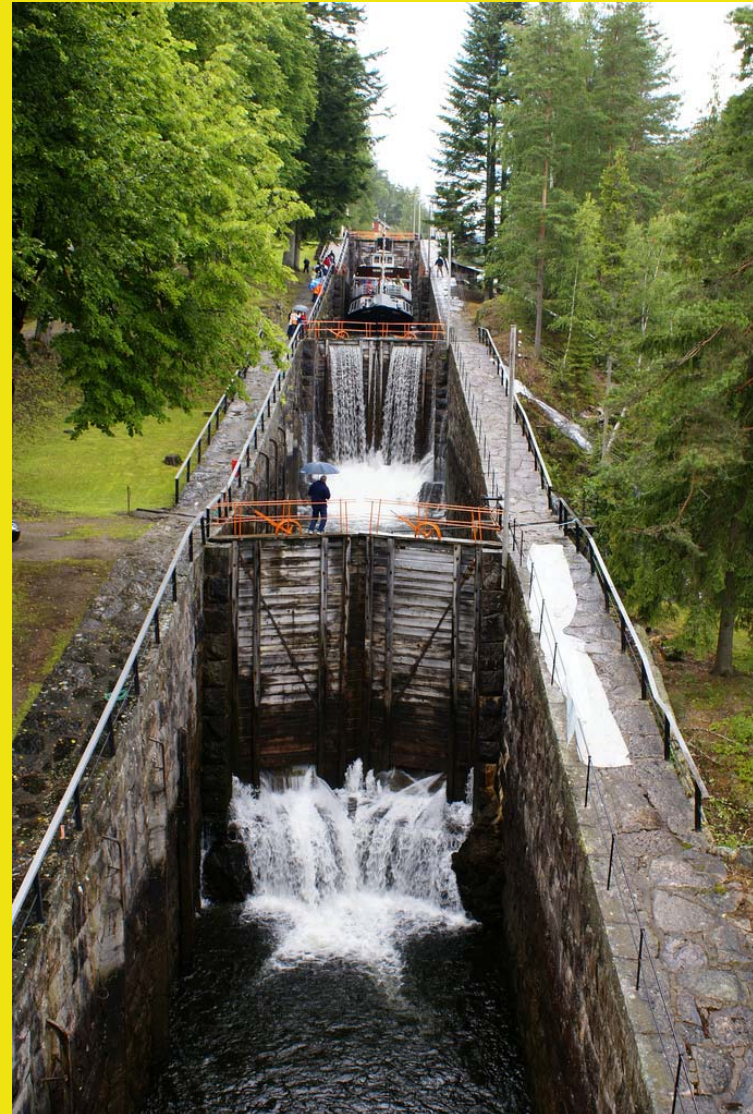
Heddal stavkirke

- rundt 800 år gammel
- største stavkirke
- bygdetun

Telemarkskanalen

- Telemarkskanalen ble hugget inn i fjellet for godt over 100 år siden
- 500 mann hadde da jobbet i fem år med å sprengte seg vei gjennom fjellet
- I Europa ble denne kanalen betegnet som det «åttende underverk» da den var ferdig

Literatur

1. <http://www.telemark-fk.no/>
2. <http://www.visittelemark.com/>
3. <http://www.visitrjukan.com/>
4. <http://www.porsgrund.com/>
5. <http://www.telemarkmuseum.no/>
6. <http://www.telemarkskanalen.no/>
7. <http://www.vest-telemark.museum.no/>
8. <http://www.tinnsenter.com/>
9. <http://www.stoffbua.no/>
10. <http://www.almankas.no/>
11. <http://www.heddalstavkirke.no/>
12. <http://www.heddalbygdetun.no/>
13. <http://www.naturspesialisten.no/>
14. <http://www.touristphoto.no/>
15. <http://no.wikipedia.org/>
16. <http://www.gulesider.no/kart/>
17. http://ordbok.nada.kth.se:8070/ordbog_module/ordbog
18. <http://www.botany.cz/cs/dactylorhiza-sambucina/>

Spørsmål

Takk for oppmerksomheten!

FF MU
Michal Úradník
2009